

objavljen program vjerskog odgoja u broju dva "Kateheze" iz ove godine.

Program je rađen na novim psihološko-pedagoškim osnovama višeg tipa informacijske obrade, tj. - za razliku od starog diseminativnog načina poučavanja - njegovo je polazište živi i aktivni učenik koji živeći, radeći i učeći stječe sve životne kompetencije, pa se tako orijentira i prema "posljednjim" stvarima. Program, dakle, polazi od znatizeljnog učenika i pomaže mu po principu "imitatio Christi" da dopre do Boga i tako osmisli svoj život. Budući da je taj novi način programiranja daleko teži od starog popisa gotovih informacija koje treba samo predavati učenicima, dr. Marko Pranjić je pošao od kurikularne systemske teorije, te je u proces programiranja uvrstio sve sudjelujuće podsisteme kao što su: što (kvaliteta i kvaniteta informacijskih sadržaja), tko (psihofizičke osobitosti adolescencije), kako (moderani dijaloški sistem komuniciranja), gdje (mjesto organiziranja procesa vjerskog odgoja) i maksimalno moguća regulacija putem provjeravanja i, što je za vjerski odgoj posebno značajno, dodatnog komunikativnog djelovanja radi osiguravanja uspjeha.

Kako je vjeroučitelj kao optimalni komunikator najvažnija karika u tome procesu, dr. Pranjić je u broju 3 "Kateheze" otišao još jedan korak dalje te je razradio i metodičku postavu za niz nastavnih jedinica iz vjerskog odgoja. Ova razrada, prema tome, već predstavlja početak postupnog stvaranja udžbenika za vjerski odgoj.

Polazeći od dva osnovna principa komunikativne pedagogije (da je učenik subjekt odgojnog procesa i da nastavu valja organizirati kao samospoznaju učenika uz razvojnu pomoć nastavnika), on je uspio, na nekoliko razina, posredovati vjerske spoznaje i doživljaje. Naime, on polazi najprije od pitanja, sumnji, uvjerenja samih učenika, te uživljavanjem u ta stanja njihove psihe, vodi sokratovski induktivni razgovor sa samim sobom, s drugim učenicima kao i s nastavnicima. Posljednji cilj je dolazak (samospoznajni) do Boga, a ne golo učenje i pamćenje informacija o Bogu. Da bi učenicima olakšao put toga stalnog traganja za Bogom kao smislom svoje egzistencije, Pranjić se vrlo obilno koristi literarnim djelima, a savjetuje nastavnicima da još obilnije koriste likovne umjetnosti i glazbu, budući da se do Boga dolazi višestrukim pristupima i multimedijским komunikacijskim tehnikama, a ne golim i nerijetko suhim predavanjima. Autor je time recipirao najnovija dostignuća metodika koje premašuju staru diseminativnu nastavu, pa njegov primjer treba slijediti i u programiranju odnosno izvođenju nastave i svjetovnih predmeta. To više što nam jedna vrsta dogmatske i zastarjele pedagogije još uvijek caruje u školama i više smeta nego što koristi duhovnom rastu učenika.

Tematski brojevi 2 i 3 "Kateheze" su prije svega namijenjeni vjeroučiteljima, ali - zbog novog metodičkog tretmana programiranja kao totalne sinteze svih podsistemskih dijelova što su prisutni u odgojnom procesu - mogu dobro poslužiti i ostalim nastavnicima koji nastoje da nastavu stave u funkciju učenika i njegova spoznavanja.

("Školske novine, XLIII/1992/3)

---

NEDJELJKO KUJUNDŽIĆ

## UDŽBENIK I METODIKA VJERSKOG ODGOJA

Časopis "Kateheza", br. 2 i 3,  
Katehetski salezijanski centar,  
Zagreb, 1991.

Uvođenjem vjerskog odgoja u škole nastala je potreba za stvaranjem suvremenih udžbenika, posebno za srednje škole, jer je do sada izdano sedam udžbenika vjerskog odgoja za osnovne škole, a nema još ni jednog sličnog udžbenika za srednje škole.

Toga dvostruko teškog zadatka (prvo, teškog zbog toga što je to pionirski posao i, drugo, teškog zbog prilagođavanja vjerskog odgoja specifičkim mogućnostima mladeži) latio se Katehetski salezijanski centar u Zagrebu. Marom njegova ravnatelja i glavnog urednika časopisa "Kateheza" dr. Marka Pranjića već je urađen i